

KOLOZSVÁRI ÉLET.

Megjelenik: minden vasárnap.

Őszi hangulat.

Augusztus végén forró napra hűvös éjjel és még hidegebb virradat következett.

Végig süvölt a szél a letarolt szántóföldeken, felkapja az ugar katangkoróját, a növényvilág emek örök bolygóját és ragadja magával. Belekapaszkodik a fák koronájába, lesepri azt, mi beteg, a mi sárga, megzongori a kiesi fenyves leveleit és belekacag az erdész-lak egyetlen kéményébe.

Reeges a kút géme, zúg a haraszt, táncol a szélkakas a házon, a kacsák hangos tiltakozással menekülnek a bizonytalan szárazról otthonos elemükbe; a cizca a tornáczról néz le böles nyugalommal a viharba, a két komondor meg beugrat a szélbe.

Vágató szélvészsel versenyezve tör elő az erdőből tájtekőz paripán egy amazon. Fekete fürtjei vadul lobogtak a légeben, büszke arcán a felhevülés pirja honol, kalapjával tudja isten hol kergetődzik a szél, lovagló ruháját megdészmátta az ág, lova szügyén vesszőket vert az erdő.

Az erdész kinyitotta a házából és néma alázatalt segíté ki az urnót a nyeregből.

— Dörzsölje meg kissé Fatimót, Gergely, ugyan kimelegedett szegény, én addig sétálok egyet az erdőben.

— De ilyen időben, nagyságos asszonyom . . .

— Ilyen időben jöttem ideig is! Jaj de bolondos jó idő van ma!

Cseggő kacagással haladt tova az erdei ösvényen, míg az ősz erdész fejcsóvája tekintett utána. Aztán vállat vont és bevezető a nagyon megviselt állatot az istállóba.

A szép asszony ciztalanul haladt előre az erdőben, vállán könnyű vadászgyevert, lépteit hivatlanul és híven kíséri a vadász Diana kutyája.

Nem ijedt meg a komor felhőkötől, melyek fenyegetőleg ültek el az eget, nem a szél örült táncától. Büszke arcán ott élt a dacz, mintha mondani akarná: megvetlek te bohócz, hisz te is csak egy haragszol, mint az ember, kinek haragjában már benne van a kibékülés jövője és mintha a fergeget igazat adna a szép asszonyinak, a szél elűzte szövetséges társát, a felhőt, és a kimosolygó nap meleg sugarában egyszerre szerelmesen szelőd, lágy szellővé változott.

Az erdő közepén nagy tisztásra ért a szép asszony, hivatóg puha pásziba süssédt lába Diana bukfcenzeket hányt a lágy talajon, ugrándozásával felroppentve egy-egy foglyi-családot, a furj pitypalatyalty hívta párját az erdő szélén, a rigó meg lecsatogta búját a lombos törökönája közel, tán a viharzúlte ijedsége felett kersogott. Amott a vörös bukk csoportjából vadglore tanítá fiát a bűgásra és ugyancsak kacagott a fiók egyetlen torokhangján, s egy lábbon, tán a világ sorján elgondolkozva, állott a rét bőlese, a golya a közepén. Tán arról gondolkozott, hogy honnan van ez, hogy annyira fogytán van mai napság a kigyó, meg a béka, talán azért, mert mai napság mindenki csuszik-mászik?

Kis nádashól melán kel egy öreg béka „unk-unk“-ja, míg a megánsa fűfa ágán két csaesgő szarka mérgesen csörög egymásra.

A rét millió kis harmatgöngyben fürdik, még a nap is kéljél hengerget meg benne sugarait.

Nem törődött a vizes pászittal, belefeküdt. A kutya kérdően tekint urnőjére, sokáig forog mellette ide, oda, végre ő is lefekszik óvatosan urnője ruhájának szélére, nem szereti a vizes fűvet, nyilván köszvénytől fél a koma.

Sokáig mozdulatlanul feküdt a nő. Még a golyát is közelebb hozta kíváncsisága, a fiatal foglyok meg kíváncsi pipicseléssel közeledtek, még talán nem is ismerték a legveszedelmesebb ellenségét, az embert.

Oly jól esett a nőnek a hideg, nyirkos fű, kéjes nyugtókodással fordult az erdő felé és szeméi bele bámultak annak félhomályába.

Nagy, végtelenül melyek fekete szemek voltak azok, hideg, szenvedélytelen fekete szemek. Olyan szemek, melyek mindenkinek azt mondják: nem ismerlek.

A végtelen nagy csendben még a leveles és is hallható vala. Lassan hullott föléjükben innen is, onnan is egy-egy sárga levél.

Felvette egy kis sárga levelet és gondatlanul morszolgatta el ujjai között.

Ime az encyezet, melyből ismét új élet fakad.

Hát nekünk lesz-e majdan új életünk, ha egyszer elenyészünk?

Elővette piczi kézi tükrét, hogy rendbe szedje szétkuszált fürtjét. A tükör gyönyörű halavány márvány-arcot mutatott neki, ama végtelenül melyek, fekete szemekkel Elnézgette arcát, az Isten eme remekét, aztán hirtelen összerázkódott. Majd lázas sietséggel kutatott fekete fürtjei között, egyszerre csak kitépett valamit. Egy ezüst hajszál!

Kezében egy sárguló levél és egy ezüst hajszál! Vánlító természet és vánlító szép asszony! És a tél oly hideg. Összeborzalt.

Azok a fekete szemek oly szentvelenű néztek az erdőbe, míg a felvett asszony elsiklott gondolataiban a múltak felett.

Szegény, előkelő anya egyetlen gyermeke. Anyja a születés előjgáiról beszélt neki minőig, és ő beleszeretett egy ép oly szegény hivatalnokba, kinek még nemesi koronája sem vala és ki végre is, hogy kariert csináljon, elvette egy magasrangú hivatalnok egyetlen esif leányát. Pedig milyén nagyon szerette! Lelkét is elvitte magával.

Hozzáment félig daczból, félig közönyből, egy nálánál kétszer idősebb pénzemberhez, ki addig épített vasutat, míg magát is el nem vitte egyszer a vasut, mely esetről annak idején sokat lármáztak a hírlapok, reá hagyván millióit és egy végtelen nagy port az állam ellen.

Az állammal rendszerint kiegyezkedett és belevetette magát az élet élvezetének tenzerébe.

Élvezett, de nem szeretett. Szépségének és vagyonának volt elég utvalója, a férfi-világ ott feküdt lábai előtt és oly jól esett neki keresztüljárni a vérző sívekben.

Az ő szíve meghalt már akkor, mikor először tudta meg, hogy él, megvetette a férfiakat és ünnepeltette magát általuk.

A kétségbeesés neki gyönyör volt, és mikor egy tejeles arcú gyerek agyonlőtte magát miatta, csak hidegen vállalt vont.

Hát őt ki sajnálta. Hát ő neki nem volt joga szeretni? Az könnyen megszagadul az élettől, de ő mert élni!

Mi lesz most? Az első ősz hajszál!

Az első hulló levélre csakhamar sürten következik a többi, hát az első ezüst szárn? . . .

Mi következik a szépség után? Az encyezet? Bevárja-e ama lassu hatkölkést?

Érlelemes-e még élni? Hát minek élt eddig? Érdemes volt eddig is az élet? Sivárabb lesz-e a jövő, mint minő a mult vala? Hát még oljó az a férfi, ki most már oly szabad, mint ő, kit az élet gondjai is megtörének, láthat eljő, és . . . ej kiltzetné magától; ezt az alakot ő már nem ismeri. Nem kell neki az az ősz szem, ő még soká szép lesz, hódít, hódít, boldondítja a férfiakat, lesz miatta még párbaq elég, egy ősz szál, mi ez? Hát nyár közepén nem találunk egy-egy sárga levelet? Hagymaginé még szép asszony, övé a világ.

Az erdő szelén egy nyul játszadozott faival. Majd felugrott, majd lelapult, majd bukfcenzet hányt, és a fiak elég

ugyetleni utánozták anyuk mozdulatait. Talán azt tanítá az anya szülötneik, hogyan kell menekülnök legnagyobb ellen-ségök, az ember elől.

A szép asszony érdekel nézegeté a kedves csoportot, lefulelvén egyszeremind a nyüzsgő Diánát.

Egyszerre előget az erdőből a himnyul is. Megszagol-gatja gyermekeit, feláll két hátulsó lábára és egy fon clete párja előtt; udvarolgat a vén legény.

A szép asszony idegesen puskájához kap, egy durranás és az öreg himnyul felbukfenczezik. Csaholva tör elő Diána, az anyanyul eliramodik két süldőjével, a golya méltóságosan felrepül, ijedten rebbenek szét a foglyok, a két szarka meg mérgeesen szörög le a fáról.

Hát egy ostoba nyul is boldogabb legyen, mint a világ szép asszonya?!

BARABÁS.

A szedőgyereknek.

Kivánd az égnek legszebb csillagát,
A tenger gyöngyét, Kelet illatát,
Mindent, mi legszebb ott fóm s ideleln,
Ki tudja, hátha megkeríthetem.

A szivemet, a véretem kívánjad,
Valóra váltom legmerészebb vágyad,
Kivánj akármi szépet és nagyot,
Csak kézirást ne, azt nem adhatok!

Gözfürdőben.

Csak itten ember igazán az ember,
Olyan, minőnek alkotá az Ur;
Mely gazdagot és szegényt széjjelválaszt,
A korlát itt szörnyen meglazul.

A szegény rongyát, ékeit a gazdag,
Sok rendjelét a hiu kérkedő,
Pléhgallerját a büszke generális,
Künn hagyja szépen, mikor ide jó.

És bizony itt a szegény páriára,
Irigy szemmel a gazdag ur tekint,
S a jobbkarjéért, mit a köszvény nem bánt,
Az aranyát is kész odadni mind.

S a fürdőszolga, oh, hogy megkíméli
A szegényt, kitől borralavó nem kerül,
Mig a nagy urnak minden porcikáját,
Megropogatja istentelel!

A költőnek születni kell...

A költőnek születni kell,
Azt szentül hiszem én,
S a mit mi aprók faragunk,
Csak vers, nem költemény.

A művész is csak születik
És nem mind Tizián,
Ments' Isten is, hogy az legyen
S a költő Osszián.

Ha csupa nagy vón', a ki fest
És az is, a ki költ,
A tenger ércszobor alatt
Elsüllyedne a föld.

1880—1886.

(Emlékkönyvbe.)

Hat esztendő a mig eljárt,
Rózsa nőtt a liljom mellett,
Sápadt arcu kis leányból,
Viruló szép hajadon lett.

Én is, mintha nem az volnék,
A ki voltam, mássa lettem:
A szivemet megtaláltam,
A fejemet elvesztettem!

BARNA IDŐGE.

A trafik.

(Vége)

Ott látta meg Rudi egy délután, a mikor dohányért ment volt a trafikába. Hogy történt, mint volt, azt én el nem tudnám mondani, de annyi bizonyos, hogy megszerette. A szőke haja alatt el kezdettek mindenféle gondolatok keringeni csendes kicsi házról, apró asszonykáról, a ki gondot visel az ura jószágára, kicsi Rudikról és Gizellákról, a kik sikoltozó lármával fogadják az öreg Rudit: egy szóval elkezdett gondolkolni csendes boldogságról. Nem tudnám én elmondani, hogy és miként ismerkedtek meg, de annyi bizonyos, hogy egyszer csak megegyeztek, hogy egymáséi lesznek.

Ettől az időtől fogva aztán Rudi elboacsátotta a bejáróját és maga szedte rendbe reggelenként a szobáját, Kétezer pengő kellett neki, hogy egy kicsit nagyobb üzletet kezdjen, mivel ebből maga is aig elhetett meg. És aztán nyomorgott, fázott, chezett és fáradott, futott, lótot őt esztendőn által. Hiában, a szegény ember hű szerelme már csak ilyen: lótas, futás, chezés, fáradság. Az isten megáldotta a hosszú legény munkáját Ime már a kicsi bronzember is tudja, hogy csak kétszáz és ötvenhat forint hiányzik az összegből, a melylyel majd megveheti a gazdája, a mit akar. Épen mához egy évre válik eladóvá az illető üzlet, a melylyeknek az ára 2000 pengő lesz, s a melylyikből majd olyan szépen csendesen eléldgelelnek ők ketten, hárman, négyen — a mint azt Rudi minden áldott nap elgondolja.

Jól tudja — oh istenem, mit tudhatna jobban enél — jól tudja a kicsi varróleány, hogy miben fárads az ő hosszú embere. Szeretné megmondani neki, hogy ne várjanak arra az időre, a mikorra az a summa pénz kitélik, hanem fogjanak kezét, szerezzék együtt. Ime már neki is van 100 forintja összegyűjtve. Több is volna, de a testvéreit, meg az anyját kellett tartania. Az anyja most már nem él, azóta szerzte ezt a száz forintot, a mióta nem kell rá is költenie.

De nem, nem mondhatja, mert a hosszú emberben erős az elhatározás, hogy ő egyedül gyűjtse ki azt a pénzt, aztán meg a leány csak nem kérheti meg a legényt.

Várnak tehát; úgy van rendelve, hogy várjanak.

A hosszú ember meg a kicsi boltjában számítgat, számítgat és nagy az ő öröme, a mikor látja, hogy teldegének a könyve lapjai.

Még csak kétszáz és ötvenhat pengő a hija Szegény embernek lassan gyűl a pénz, de hát esztendőre majd csak ki lesz.

A hosszú ember még csak egyet szeretne, azt, hogy ha'az öcséséből is éppen olyan boldog ember lehetne, mint a milyen belőle válik esztendyenkorra.

No, hát csak kívánnia kellett. Kapott egy hosszú levelet tőle, a melyben elmondja, hogy a vaskereskedő, a kivel szolgált, hozzá adja a leányát, de csak ugy, ha társa lesz az üzletben háromzer forinttal. Annak a leányának ennyi az ára. Ezer pengője van neki, kell még két ezer; azt kéri tőle, a bátyjától. Tudja, hogy van neki a takaréokban. Hát kéri, hogy küldje el neki. Azzal szerencsésé teszi, a nélkül boldogtalan lesz. Azt is írta az öcsése, hogy ha nem segít rajta, megöli magát.

És a hosszú ember kivette a ládjából a könyvét és elküldötte az öcsésének, a mit gyűjtött.

Nem fájt neki, — azt mondotta később a kis varróleány, — nem fájt neki, hogy az öcsésének el kellett küldenie azt a pénzt.

A hosszú ember hazudott, a mikor ezt mondotta. A bronzemberke a tanuja, hogy két boldog nagy könnyecsp perdtült ki akkor a szeméből, két keserű, égető, férfiu szemből kisajított könnyecsp.

De a kicsi ember ezt nem mondotta el senkinek, nem mondja el még most sem, mikor evék multával a nagy trafikában kínálgatja az urakat szivarja tízével s mikor már kicsi Rudik és Gizellák bámulják megaranyozott nyakát.

KOVÁCS DEZSŐ.

Tollasodás.

Megint meg-tollasodtak jó egyetemi polgárok . . . Fehér tollu, veres tollu és — kakas csipje meg — meg vagy tizfele tollu.

Jó! Tollu csak meg értem, hogy honnan kapnak, egyetemi polgár is csak akad, a ki viselje, de a jelöltek?

Hol veszik jó uraim, ezt a sok jelöltet? . . . Hát amnyian vagyunk, a kik szép díkeziókat tudunk csinálni, és annyijunknak van sok szép bankója, a mivel áldomást csapjon, hogy meghallgassák!!!

Vegyük csak elejestül.

Lápossy Árpádot akarják Önök veres tollus urak? ! Nem mondom, hogy rossz az izlésük. Csinos gyerek, ügyes gavallér es mindenkeftel szép — a kalotaszegi mellénye, Jó fia, szereti is mindenki, még a ki Lengyel Sándorra szavaz is.

Tehát Lengyel Sándor? . . . Fehér tollu, zöld level . . . Nem titkolják, megint csak tüntetnek Önök. Mit gondolnak Önök, hogy szeretkeznek egy fiatal emberrel, a kit vastag betűkkel írt fel jó öreg Korbuly bácsi az ő „fekete táblájára”? Utoljára is nagyon morozus ember, leányok körül sem forgolódik szívesen, táncolni is keveset tud, vívni sem tanult meg. Vagy talán csak nem fogják Önök érdemebe tudni, hogy photographiát küldött neki — nagy Polonyi Géza?!

De hát szeretik azok, a kik reá szavaznak.

Kicsike Váradi Aurélt az sem szereti, a ki reá szavazna. Mivelhogy pedig kicsike Váradi Aurélt mi közzükünk senki sem szereti, nem is fog reá szavazni — senki. Azért tollui vannak kicsike Váradi Aurélnak is. Tizenöt

érb forgalomban is van — kicsike Váradinál, a többit Walterne asszonyság viseli — választás utánig.

Pártja mindazonáltal kinöheti magát, ha el lehet ugyan képzeli, hogy kedveske Czucz Jóska (ő az egyetlen Váradi párti) — kinövi magát.

És a három ur mindenik jószágsegítő egyesületi elnök akar lenni.

Az Egyetemi Köri elnökségre is vannak aspiránsok.

Kemény Árpád báró nem nagyon tud ugyan róla, de azért megválasztanak. Ott van Bodor Ferenc is. Tessék csak visszagondolni, milyen szépen díkeziózott márczius 15-én — pedig havazott is, sár is volt, publikum sem volt. Legnagyobb érdeme, hogy nem tartja magát méltónak — az elnöki tisztességre.

Különbön ő is sokat keserítette annak idején jó Csáky minisztert.

Érdemelt is volna egy photographiát, ha mástól nem, — dr. Takács Zoltántól. Egyebekben jó lesz elnöknek. Ha másból nem, „nemzeti eszméből” ki fog jutni a körnek, — a mivel ő kelme bősegesen rendelkezik.

Hát a philosophusok? „Éljen Borda Mihály!” Éljen! Pesten járt deputációban, mikor „országos-ifjusági gyűléseztünk” Kiténtetés is érte ott, mikor megjelenezte egy hazafiságos borhely, a melyik — Lengyel Sándornak nézte.

A doktorok Dézsi Pált szeretnék de Hancz Mihályt sem hagyják. Dézsi szép fia Hancz Misi pompásan énekel és furulyázik. Nehezen tudnak a doktorok határozni. Itt még ha Hancz Misi olyan csinos fia volna, mint Dézsi Pál, és Dézsi Pali úgy tudna flautázni, mint Hancz Misi, meg a végén megválasztanak elnöknek — Donogány Zakit.

Kérem, még el is fogadná.

Hát hiszen nem ő olyan doktor, mint a milyen jószág kicsike Várady.

Kossuthnál is járt 800-ad magával. Beszélt is Kossuthal. Csak azon akadt meg, hogy nem tudta megmondani az öregnek, honi szövet-e a kabátja.

Azért jó elnök lehet belőle. Lesz is — jövő esztendőben.

ANDRONIO.

VERSEK.

Ősz.

(Lénau.)

Zúg a tölgyes komoran,
Sűrű felleg száll a tájra,
Vándorok rossz útja van,
A fagyos szél általjárja.

Mint az ősi fergeget,
Mely az erdőn pusztiva dül,
Múlt idők süvötenek
Boldogságom tartóiról.

A szegény fa már alél,
Csügged a lomb száraz karja.
Egyre szédül a level,
És az útakat takarja

És a mint hull, feltelik,
Nyomot alig lehet lennem;
Jobb lesz tán megállnom itt,
S meghalnom ez álló helyben.

Oszi panaszc.

(Lenau.)

Oda vagy, szép kikelet!
Nyugod semmi meg nem adja!
A hol virág nevetett,
Zúgva dül az ősz haragja.

Bujdosó szél bús java
Törtet át a leveleken;
A természet sóhaja
Nyilallik a ligeteken.

Újra, újra, mily hamar,
Tunt egy év el életemből!
Kérdi erdön az avar:
Szerencsém' mikor lélem föl?

Erdőzúgás, mesterül
Másolat le bús lelkemet!
Évre év a mint kerül,
Szárász lombot, reményint tetem.

A nehéz est.

(Lenau.)

A felleg az eget fenn
Baljósan árnyalá,
Dísongva jártunk ketten
A kertben föl s alá.

Bús, tikkad, néma éjben
Nem látunk csillagot;
Szerelmünk mássa éppen:
Csak könnyre adottot.

De vége lőn időnknek,
Szavunk búcsúra vált.
S szívenben mindkettőnknek
Kivántam a halált.

DR. NAGY MÓR.

A „góbék“.

Mikszáth Kálmánról.

Muzsa, te mindig kitarottál mellettem. A gyermeki érzések idejében csinos verseket diktáltál szülem nevenapjára; mikor aztán az asszonyi ruhasuhogásra kezdett a vérem bizseregni, pajkos szerelmi történeteket sugtál felőlük.

Átléptem mind a két határt. Szülem már nincsenek és szép asszonyok már hiába vannak. Járom a harmadik megyét, mikor csak a választóúhoz ragaszkodik az ember.

Muzsácska ne duzzogj! . . . Azt mondogd, nem akarsz beillani kortesnek? Nem, a világgért sem kívánom, hanem látod, beszámolót sem tartottunk, pedig nincs valami lélekemelőbb, mint oly dolgokért számolni, a miket mások csináltak.

Ereszd meg hát rózsaszínű pamutodat, melylyel játszi meséket szövegsz a tollam alá - vagy ha talán nem akarsz segíteni, legalább ne haragudj rám, ha most a választóúmról mesélek.

Azt mondom, nem ösmerem őket eléggé? Dehogy nem, istállak. Szuhanz koromban mintegy fél esztendő teltőttem Brassóban egy rokonomnál s gyakran jártam át Uzozba, Málnásra, Köröspatakra az ottani kisasszonyoknak udvarolni. Tavasz elején volt, még most is emlé-

szem, mennyi pénzembe került, mert akkoriban az a boldog divat volt Brassóban, minden látogatásnál egy-egy kaméliát vinni a „Flamme“-nak.

A kaméliát rendesen megvettem a virágkereskedésben, rokonom pedig ideadta a bricskáját, ugy, hogy csak a lovakat kellett fogadni.

Roppant szerettem hajtani (minden fiatal embernek van egy ilyen időszak), mindig az első dolgom volt megösmernedni a kocissal.

Egy tavaszi délután is épen azt tettem, nyájasan kérdezősködve a nyírott hajuzsu, hosszu termetű fiézkötöl, a ki a bakon ült:

— Hogy hívják, barátom?

Alázatos éneklő hangon felelt:

— Mihaszna mondanám, én csak János vagyok.

— Magyarországi?

— Nazarénus.

— Szokott-e szivarozni?

— Nem tiltja a vallásom.

— Itt van egy jó szivar. Aztán majd hajtom én a lovakat.

A fejével bólogott, hogy belenyugszik. S ilyenkor aztán nem volt nálammál boldogabb ember. Piros kamélia a gomlyukamban, gyeplő a kezemben . . . Neki eresztettem a lovakat. A zágoni hegyek felől balzsamos szél lengett, a „szép mező“ megoldvadt hava a tavaszi napfénytől apró pocsolóyákba gyulve tündöklött, mintha ezer szem nevetne, csak az ilyefalvi bátykák fehéreltek balról mogorván.

Az uzoni uton mintegy harmincz szekér kigyózótt velünk szembe: egy székely fuvaros karaván.

Ők foglalták el az ut jobb részét (még akkor nem voltak olyan kiténő utak Háromszéken, mint most), a mi bricskánk (pedig roppant feltett jószaga volt a nagybátyámnak) kátyukon, éles köveken döcögött, majd a lelkeket rázta ki, eszembe juttatva a népies filozófiát, melyben az elmélet és gyakorlat két fogantuja van ügyesen kiráspolyozva. Elméletben például egy tetszik méltányosnak, hogy egy szekér térjen ki harmincznak: gyakorlatban az ellenkező: a harmincz kerülje meg azt az egyet. Mert így mindenik csak egy negyed percet kinlódik a rossz uton, de a harminczszor annyi jut arra az egyre.

A székelyek, ugy látszik, nem jöttek még erre rá, pedig a közmondás szerint két eszik van, egy jó és egy rossz. (Csakhogy persze magukhoz való mindkettő.)

Ugy a huszadik szekér táján nem hagytam még erre rá,

— Nem szép keedtektől, hogy ki nem térnek.

— Székely nem tér ki a száznak! — mondá felvállról az az egyik fuvaros.

— Szász a toportyán féreg, de nem én . . . Legalább már azt nézhetnek, milyen kocsin vagyok. Olyan, mint a piszkóta. Dirib-darabra zúzódik.

Egy öreg szokmányos székely egykedvűven vállalt vont.

Miert nem várja be vesztet, a mig elvonulunk? Mert a kitérésből ugyan semmi sem lesz.

— Nem-e? lássuk hát!

S mihelyt az első nyílás támadt a szekerek közt, kereszthe állítottam a magunk kocsját az uton.

Lett erre zsvaj, riadalom. A hátul jövő székelyek mind oda csődültek, de a mi sajátságos volt, minden ingerültség nélkül, valóságos szónoklatokat kezdtek ott tartani.

— Nem jó lesz — mondá egy tekintélyes alak, a kit Borcos uramnak szólítottak. — Bizony mondom, nem jól találta ezt el az urfi.

— A ki kardot ránt, kard által léssen által döfve — duplázott rá egy sovány körtekepű — háborúság-nyának veszedelme a fiacsákja.

— Egy topodtat sem megyek innen — feleltem daczosan.

Ekkor egy rakás, tömzsi emberke gurult elő és így szólt kezenesen:

— Béliál megátokozá a maga nemzetségét, mert gyámsoltalanabb vala a Bernesztesz nemzetségénel.

Nem bánom én, édes atyámfiai, de én innen még sem mozdulok

— Miniket is megátkoznának ő kelmeik, a kik imáron elől vannak, ha hitványabbnak volnának nálunkál: mi hát nem terhetünk ki csufaság nélkül, pedig megvagyon bennünk az alázatos szív.

Az egyik székéről, mely nyírsprókkal, gereblyékkel és kosarakkal volt megrakva, egy szép nyulánk menyecske ugrott le ügyesen, mint egy macska. Kézét csipőre rakva, gúnyosan kérde:

— Ugyan meddig akarnak még itt lefetyelni.

— No-no-no — csilapitgatta Borsos uram — nem ugy van ám az Patakiné hugom, huszan csak rá nem tehetjük a kezünket kettőre!

A szép Patakiné hosszukás, halvány arca haragra pirult; rájuk förmedt nagy katonásan:

— Csak tán nem akarunk itt esteledni? — Tolják no hamar azt a kocsit!

Ezzel ő maga vakmerően a lovaink elé perült és a tejfőhöz, harmatos kezével megfogta a rudas zabláját.

Egy pillanat s kocsink szegyen-szemre, ki volt az utból tolvaj!

Fortt bennem a méreg és a mint elhajtottam a hátulsó fuvarosok mellett, lehetetleneg volt megállni, hogy legalább egyet meg ne legyintsek az ostorommal s aztán gyű... a hogy csak bírja a ló lába.

— Csülökre! — hangzott a székelek kiáltása a hátunk mögött. — Utána!

Egy percz alatt leugráltak szekereikről, kifogták a lovakat s egy-két embert ott hagyván a szerszámok őrizetére, a többiek lóra ültek, hogy üldözőbe vegyének.

A mikor hátra néztem, fenyegetőleg barnállott a szárguldo csapat, ki löcsessel, ki füstelylyal. Zsemleszínű lovon legelől maga a menyecske jött, egy seprőt emelve magasan a kezében. (No ez már most szép mulatság lesz.)

Elhalványodva dobtam oda a gyeplőt Jánosnak.

— Hajtson, ha beledöglik is a ló.

Én magam behuztam a fejem a vállaim közé, úgy, hogy az éles támlája vedje egy esetleges kődobás által.

János, a nazarénus, fatalista volt, böcs mondsáival, de azért majd kekre, majd vörösre változva, egyre arra érvelt, hogy a sietés nem ér semmit.

— Vagy úgy van elvégezve, hogy utólernek és akkor agyon ütnek, vagy az ellenkező van elvégezve és akkor utol nem érnek. Isten egy sűrű erdőt támaszt közénk.

— Bolond kend! Csak hajtson kend!

Szepegve nézegettem hátra. Egyre közelebb voltak. Hallani lehetett a lópatkok rémes csattogását.

— Jaj mindjárt vegünk van!

Már szinte éreztem égni arczomon annak a zászló gyanánt elől lobogó seprőnek ütését.

— Istenem, istenem, hát csakugyan nincs már menekülés!

— Én még próbálhatok egyet — szolt hátra János. — Adja ide urfi hamar azt a rózsát a gomblyukából.

Nem is gondolkodtam, gépiesen nyugtattam át neki.

— A hogy én ösmerem az asszonyi fajt — dűnynyögé magában — ez még kiránthat bennünket.

Kihajolt kissé a sebesen rohanó kocsiból s leereszté a kameliát az utra. Épen egy töcsa szelére esett és ott piroslott üdén, ingerlően, szembentűn.

— Mit csinál? — rivaltam rá izgatottan. Kicsapta a kameliámat — Hát megvan kend örülve?

— Talán nem — felelte egykedvűen. (Kis vártatvást vigyorogva mutatott hátra.) A milyen az asszonyi állat. Ni észrevette. Megállítja a lovát. Csakugyan leugrott... fölemeli...

A szép Patakiné valóban leszállt a rózsáért. Hiába, asszony volt. Az egyik virág megszólitja a másikat: „emlék fel, ne hagy itt” — és az annak nem tud ellentállani.

A többi üldözők szintén megálltak egy kicsinyt, mintha tudakolnák, mi történt — és mi az alatt nagy tért nyertünk. Aztán újra felbukkant lován a nyulánk aszszony, barna félperpetyyes kendője lecsuszott a nyakára s kaczerán röpködött a szélben, oldalt egy esikos tarisznya verdeste a hajlékony derekát, míg keblén messziről piroslott a rózsá.

A mesterségesen megszaporodott távolság megint fogyni kezdett Egyre fogott. Egyre közelebb dübögtek, de már beértünk Úzbona. A rózsá megsegitett.

— Hollá, kocsis! Szaladjon be a dulló udvarába!

Szerencse volt; a dulló, a ki jól ösmert, épen künn' pipázott a tornáczon. Lihegve kiáltottam rá:

— Mentsem meg bátyám, az isten szerelméért.

— Hm. Mi a baj? — szolt kedélyesen eregetve a füstököt karikában.

— Üldöznek.

— Kik, mik?

— Parasztkok.

— No szállj le már. Hát mi történt?

— Megütöttem egyet ostorral.

— No nem baj, nem baj. Hányan vannak?

— Vagy harminczan.

— Sok, de még sem baj. Mifele szerzet?

— Székelemek.

— Tyű ösem, ez már nagy baj, ez már nagy hiba.

— Mentsem meg kedves bátyám. Már itt vannak. Ebben a szempillantásban itt lesznek.

A dulló a fejét kezdte vakarni.

— Nehéz dolog lesz, de megpróbálom. Ej, ej beste lelke, hogy mertél te a székelekkel kikötöni? Mért nem választasz magadnak az istenhez odálokot? A székelekkel csináján kell bánni, mert kemény náczio az. Azok még engem is agyonütnek, ha benne vannak. Azoktól még én is félek.

Egy miatyánk alatt ott voltak izzadt lovaikon valamennyien, úgy repültek be, mint a fergeget a dulló udvarába.

Borsosa, a legőregebb, előadta az injuriát és kövelette a dullótól, hogy azonnal intézkedjék.

— Tegyen nekünk az ur igazságot!

A dulló kezét szorított Borsos urammal, azután sorban a többiekkel, csupán Patakiné hugomasszonnyal tett kivételt, a kinek az állat csipkedte meg.

Majd komolyra vált hangon, ünnepélyesen ekéké szolt:

— Kedves, becsületes, derek atyámfiai! Ez már csakugyan égbekiáltó dolog, mely példás büntetés érdemel. Egy székelevt megütni nem szabad senkinek. Legyenek kegyelmeitek nyugodtan. Az illető egyén épen az igazságszolgáltatás kezeibe futott. Itt van a kezünkben (s ezzel szigorú pillantást vetett rám, ki a pitvar ajtóba vonultam a veszedelm elől.) Egy székelevt még a királynak sem szabad megütni.

Igaz! — vágott bele, deres fejt megbólintva, Borsos uram — Nem is tette meg ő felségünk egykünkkel sem!

No de a ki tette, meg lesz szigorúan büntetve. — Kerekbe kell törni! — prézsmítált Patakiné.

— Azt majd megálljuk. Egyelőre vasra veretem, pandurok kísérik Brassóba. A törvényszék iteljen felette!

... Az isten áldja meg kegyelmeiket.

Becsúzásl megint a legnagyobb előzekenyiséggel szorított kezét mindnyájunkkal.

A székelek megnyugodva mentek ki az udvarból. Az egyik megvetőleg nézett rám s menetközben oda szolt:

— No urfi, fogunk-e még csapkodni?

Patakiné szürke szeme haragosat villant felém.

— Nem maga vesztette el a rózsáját? — s kellettlenül levette kebléről.

— A mit maga talál meg, az nincs elvesztve. —

Szép leánynak szántam, szép asszonynak jutott. Legyen a magáé!

Gyöngén elpirult és lesütötte a szemeit. Egyszerre szelid lett, mint egy gyermekleány. Csendesen motyogta:
— Csudálatos rózsá! Hol nőtt ez meg telen!

Lopva még egy pillantást vetett rám a kapuból: de abban már a szájalomból is volt egy szemernyi!

Könn a többi székelemek várták. Azaz csak hitták, hogy őt várták, pedig azontul is ott maradtak. Lovakat a kerítés léczéhez kötötték s maguk letelepedtek sorba, a garád gyepek szélére.

A dulló csak nézte őket egy darabig, de aztán ki-kiáltott mintegy kíváncsiságból:

— Hát kegyelmeitek mit várnak?

— Várjuk, instálom, míg vasha teszük az emberket és elkísérik.

Kigynuladt erre a dulló, nagy stentori hangon:

— Ejnye, akasztófára való esürhe népe! Hát nem takarodnak el legott innen? Hát kendtek parancsolnak nekem, hogy kit mikor veressek én vasra s kísertessek el? Hát kendtekre biza azt a király, he? Eltakarodjanak, ha mondom, mert mindjárt pecsenyét lövetek kendtekből.

Reszketve hallgattam, mint a nyárlevel, a pitvarból.

— Jaj, bátyám, bátyám, hogy mer így beszélni velök! Jaj, még bajba jutunk!

— Hogy merek? Hát csak úgy, hogy ismerem őket. A hol nekik van igazuk, ott ők gorombák, rakoncátlanok és nem engednek. A hol azonban nincs igazuk, ott eltirik a gorombaságot és ők engednek.

Valóban összenéztek s apródnokint felmászkalódva kis zömök lovaikra, szó nélkül poroszkáltak vissza elhagyott szekerekhez.

A szép Patakini maradt a leghátul s oda intette újjával, nagy titokzatosan az ambituson bóbiskáló vén hajdút.

— Tartsa csak a csákóját, hajdu ur.

S ezzel fogta a kis csikos tarisznyáját s tele öntötte a hajdu fővegét tepertős pogácsával.

— Magannak süttötem az utra. De csak adja oda, ha majd viszik, annak a szegény rabfinnak.

KOLOZSVÁRI ÉLET.

Egy örömnépe. Harminez esztendeje szolgálja a kolozsvári ref. egyházközségnek Szász Domokos és Szász Gerő. És harminez esztendeje, hogy isten szolgálja mind a kettő. Méltók, hogy ünnepelessenek, érdemesek a jubileumra. Meg is lesz, hisz mi amugy is olyan jól tudunk ünnepelni. Az ünnepnap reggelén a belfarkas utcai templom melletti papiszálláson összegyűlekeznek a hívek. Innen vonulnak a templomba. Jön az Invocatio, lesz egyházi ének, mit a földeszek énekkarad ad elő. Imát mond Szász Domokos püspök, egyházi beszédet Szász Gerő esperes. Aztán tömegesen tisztelnek a hívek ünnepeleknél és egy díszes okmányt nyújtanak ez alkalommal át. Délután 1 óraker közösen „polgárisan” ebédelnek a Stadler kertben. Örömmel üdvözöljük mi is az erdélyi ref. egyházközség ünnepeleit.

Iparos ifjaink tanulmányuton. Mult vasárnap a délután 6 órai személynattal indultak el tizenketten az iparos ifjusági egyletből, hogy a Budapestről induló párisi kéjvonathoz csatlakozzanak.

Kolozsvár itthon. Vége a saison mortenak. Megint Kolozsvár vagynak a kedves, kedélyes, Kolozsvár. Fűrődök, nyaralók, diákság, egyetemi polgárság, katonaság, mindenki hazajött, itt van. Az utcák élénkek, az igaz, hogy a mellett porosak, piszkosak. De legalább élet van, mozgás, pezsdés... Még csak a mi kedves színésznőnk kerüljön haza, aztán akár neki mehetünk a — telnek is...!

Hym-n. Ulárik Béla a kolozsvári körökben általánosan ismert és kedvelt mérnök szep. 10-én tartotta esküvőjét Aradon, Bekovecsics Irma kisasszonnyal. Boldogságot a fiatal párnak. — Hetei Bakó Ferenc lovag, földbirtokos és tart. huszárhadnagy Tapoly-Izsepen, eljegyezte agteleki Bujanovics Frigyes földbirtokos leányát, Etelka kisasszonyt. — Dr. Akoncz Károly fiatal orvos a mult heten jegyezte el városunkban özv. Szapanyos Miklósné szeretetreméltó leányát, Mariskát.

Tessék pályazni. Nemzeti színházunk intendánsa hazatérve fűrözéséből, egy kis német verseskét hozott magával. A verset egy jórészt színeszekből álló társaságban felolvasta és egy tiz frankos aranyat töött ki annak, a ki legjobban lefordítja. A versike ez:

„Dieses Haus ist ein Punkt
Auf Gottes grosse Welt,
Doch ist es eine Welt
Wenn es dein Glück enthält.”

Harminez pályamű érkezett is be, többet is szivesen látnak.

Halalozások. Elhunytak a mult heten városunkban: Veress Sándor neje 53 éves korában agyszélhüdes következtében. — Özv. Klaszter Vilmosné szül. Dur Ellenóra. elete 64-ik évében. — Blakonca Ferencz alig 15 éves korában hosszas szenvedés után.

Kohn Jakab és Ábrahám. Ne gondoljuk, hogy itt két Kohnról volna szó, a melyik véletlenségből Kohn Ábrahám névre hallgatna. Ábrahámról van szó, a nagy hatalmu zsidó prófétáról, meg Kohn Jakab urról. Össze kerültek pedig akép, hogy Kohn ur, ki épenégségül kisebb ember Ábrahámnal — Kolozsvárra utazában fűnek-fának meselgette, hogy ő maga a fő-fő potencia, vagy ha úgy tetszik maga Ábrahám, vagy ha még jobban tetszik maga az uristen. Egy poczakos haragos szemöldökű katonatisztet hasba is bökött, mert kételkedni merészkedett uristen voltában. Így szölitották le Kohn Jakab Ábrahám urat az egyik állomáson és helyezték megfigyelés alá.

Pinczér leányok ellen. Szegény pinczér leányok, nagy magukra haragithatták a jó tanácsos urakat, hogy mindenáron uti laput akarnak kötni a talpukra. A milyen érelyes ember, ha úgy kell, Salamon tanácsos ur, nem is lesz maradásuk. Tessék megmondolni, hogy Debreczenből kitétek már a sok éjjeli lepke „szürét”. Úgy is kell nekik. Megméltelyezik a mi aranyozni való ifjuságunkat, megrontják, tönkreteszik. Mintha bizony a tanácsos ur is „kiszabályrendeletezte” volna, meg „kidekizözte” volna a maguk idejében Kolozsvár városából őket, ha hatalmában állott volna is. Hisszik, hogy a tanácsos ur haragszik reájuk, a polgármester ur is... de hát az aranyos ifjuság?! Annak nincs oka haragudni reájuk. Azután meg nem is olyan veszedelmes portékák azok, hogy úgy nekijök kellene rontani „tűzél-vassal.” Egyébként okos dolog suttymban elmenesztetni őket, csak ne funák fel az ilyenfajta kicsi „városi bekát” amolyan hatalmas „országos ökörre.”

Felelős szerkesztő: BRÓDY SÁNDOR, b.-közép-utca 20. sz.
Kiadó: „Közmevelődés”, irodalmi intézet, kö- és könyvnyomda, b.-farkas-utca 20. sz.

Pontos kiszolgálás!**Novák Viktor**

festék kereskedése

Kolozsvárt. Bel-középutca.

A legjobb minőségben és a legolcsóbb árakon szállít.

MINDENNEMŰ

festékeket

firnieszokot,

lakkokat

gyorsan száradó szobapadló lakk-festékeket és egyéb e szakba vágó árúkat a legpontosabb kiszolgálás mellett.

Megbízhatóság vidéki rendeléseknél.

Olcsó árak!

Speciális!

Önkéntesek részére!**SEBESTA I.**

16 év óta itt általánosan ismert, a legjobb hírben álló

egyenruházati üzlete,

mely már több kiállításon és érmekkel lett kitüntetve; készít:

csupán szintartó anyagokból

120 forinttól — 200 forintig.

bármely fegyvernemhez tartozó

önkéntesek

részére való

egyenruházatokat

csinosan és pontosan a szabályok értelmében.

Videki megrendelések is elfogadhatók
Hiduteza 3 sz. a.

Önkéntesek részére!

Katonai egyenruházatokban

Kocsis Sándor

női szabó

Kolozsvárt, b.-szén-utca 23. szám alatt ajánlja a n. e. közönségnek magát

mindennemű női ruhák elkészítésére a legújabb divat szerint rendkívül jutányos árak mellett.

Készséggel ad oktatást elenyős feltételek mellett növényeknek a szabászatban.

Divatáru üzlet megnyitás**REICHEL testvérek**

Kolozsvárt

beltorda utca (a Nemzeti szálloda épületében a volt Csapó féle helyiségben) új

nő- és férfi divatáru üzletet

nyitottak és ajánlják dusan felszerelt raktárukat a nagyérd. közönség figyelmébe.

Nagy bizományi raktár vásznakban és asztalra való damasztokban.

Videki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Pontos kiszolgálás

Olcsó árak

Frank-Kis János

Kolozsvártt, főtér 23.
**Első erdélyrészi
 kályha és agyagáru
 gyár**

RÁKÓCZY-ÚT.
 Porcellán mű-festézet.

Üveg-, porcellán és lámpa nagy-
 kereskedés.

Vegyteni, vendéglői- és ká-
 véházi felszerelések nagy
 raktára.

Alapítottatt az 1857. évben.

Hatóságilag engedélyezett

Van szerencsénk a nagyerdemi közönség tudomására hozni, miszerint Kolozsvárt Sétater-utca 3. szám alatt 6 év óta fennálló buor-raktárunkat

végkiárúsítjuk
 mivel az eddig létező

GAÁL és SCHRAMMER
 cég megköltözik.

KAPHATÓK:

kész garnitúrák töltve, bevont ottomanok és diványok, lőszór mátráczok.

Pényes és fénytelen ebédlő- és társzoba berendezések, Censol fali óltató- és toltató-tűkr. k.

A felsoroltakon kívül több másfajta bútortok.

A nagyerdemi közönség becses figyelmébe magunkat továbbra is ajánlván

magunknak kiválti tisztelettel
 (66) 4-^a **GAÁL és SCHRAMMER.**

VÉGKIÁRÚSÍTÁS!

Feltűnő olcsóság

ONORVOSI ÉS KÖZNEVELŐSÉG

*****
**Massage és svéd
 GYÓGYTORNÁ**
 Dr. S. Pataky Leó
 m. gyógyintézetében.
 (Kolozsvártt, Szentegyház-utca 14. sz.)
 Vidékiek az intézet kényelmes berendezésű szobáiban teljes ellátást is nyerhetnek.
 Gyermekek svéd tornázása külön órákban történik.
 Bővebb felvilágosítást az intézet igazgatója nyújt.

Pollák Samu

asphalt- és cement-ipar-vállalat, cement-lemez és mükögyára.

Kolozsvártt, kül-magyar utca 37.

Elvállal jótállás és legutányosabb árak mellett; nedves lakások, pinchezelyiségek stb. gyökeres szárászta tételét, új építkezéseknél: **az alaplatoknak** aszfalttréteggel bevonását.

Továbbá, kapubejáratok, folyosók, terrase-ok, istállók, fürdőszobák, műhelyek; raktárak, vágódák, csarnokok stb.-nek legjobb minőségű természetes aszfalttal való burkolatát.

Allandóan készít: cement és mozaik lapokat különféle szín- és nagyságban, kőtűnzásokat műko-cementből, kiköpött lepecsők és kötölyosoknál.

Ajánlkozik: kövezések, csatornázások és más betonirozások u. m. szőkőfutak, fürdőkádak, tartályok, vizeldék, valamint egyszerű és díszes granit-terazzo készítésére.

Raktáron tart: tűzmentes aszfalt-tetőpép-és aszfalt elszigetelő lemez színes aszfalt-máz Carolinum és Mikotanum (gombairtásra), portland, Roman- és vizálló cement-et

Előlag megrendeléseket: Asphalt-tetőpép és facement-befedések, Mettlachi lapok, díszes falburkolatok (Stucko-Lustro, Stuck-marmor.) valamint minden e szakba tartozó munkálatokra.

Költségvetés ingyen és térmentve.

*****
 Van szerencsem becses tudomására hozni, hogy helyben a főtéren báró Radak-hazánál
fégyver- és löpor-raktárt
 rendeztem be, ezenkívül minden e szakmába vágó vadászati kellekekkel elláttam, u. m.: **fégyverek** a legközönségesebbtől a legjobb minőségű, lefa-cheux és lancaster, továbbá szobafégyver, szobabapsztoy és revolverek nagy választékban.
Lőporok különböző minőségben, s reték, golyók, üres és kész töltények a legutányosabb árakban s mindenkor raktáron kapható
 Fégyverjavításokat, becsereleéseket, villanycsengők, telefonok, villámhárítók bevezetését a legújabb szabadalom szerint eszközölök
 Továbbá galvanoplasztikai munkákat u. m. aranyozás, ezüstölés, niclekezés stb. a legjobb kivitelben és jutányosan teljesítek.
 Végre különösen felemlitem hogy bizomány-raktárt tartok mindenfajta
„Velőezipédekéből”
 és nálam azok igen jutányos áron és feltételek mellett mindig kaphatók. Ezek javítását is gyorsan eszközölöm.
 Vidéki megrendeléseket azonnal és pontosan eszközölök.
 Becses pártfogását kéri teljes tisztelettel
Balogh József.
 Puskanáves és mechanikus Kolozsvártt.